

Nr 65.

Ankom till riksdagens kansli den 23 april 1920 kl. 1/2 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 19 mars 1920 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 344, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo.

Förslaget är av följande lydelse.

»Förslag

till

Lag

om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo.

1 §.

Å fastighet i enskild ägo, belägen inom område, där lagen angående vård av enskildes skogar är tillämplig, skola vederbörande rättsägare med avseende å rätten att förfoga över skogen vara underkastade de inskränkningar, som i denna lag stadgas.

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 10 saml. 25 häft. (Nr 65.)

2 §.

Avverkning av ungskog må ej ske annorledes än genom för beståndets utveckling ändamålsenlig gallring, så framt ej skogsvårdsstyrelsen med hänsyn till skogens tillstånd och beskaffenhet finner skäligt medgiva, att avverkning sker under annan form.

3 §.

Å fastighet, som efter den 14 maj 1918 genom köp, byte eller gåva övergått till annan än föregående ägarens skyldeman i rätt upp- och nedstigande led, syskon eller syskons avkomling, må ej heller annan avverkning av skog än enligt 2 § är i fråga om ungskog medgiven äga rum, i fall den strider mot grunderna för god skogsvård eller fastigheten därigenom skulle komma att lida brist på behövlig skog efter ortens förhållanden.

Är beträffande skog inom kustområde att befara, att genom ovarsam avverkning återväxten skulle äventyras, försenas eller försvagas, då må, ändå att den fastighet, vartill skogen hör, icke efter den 14 maj 1918 övergått till ny ägare, länsstyrelsen på framställning av skogsvårdsstyrelsen förordna, att för den skog skall gälla enahanda inskränkning i avseende å rätten till avverkning, som i första stycket stadgas för det fall, varom där är fråga. Sådant förordnande må även i samband med framställning, som nyss sagts, meddelas av skogsvårdsstyrelsen att gälla till dess länsstyrelsen i ärendet beslutit.

Stadgandet i första stycket skall dock icke gälla beträffande avverkning på grund av upplåtelse, som skett före den 15 maj 1918; ej heller skall förordnande, som meddelats jämlikt andra stycket, lända till inskränkning i rätt till avverkning, som upplåtits före den 21 februari 1920.

4 §.

Vad angår avverkningsrätt skall, utöver vad av 2 och 3 §§ följer, därjämte gälla, att innehavare av avverkningsrätt, som upplåtits efter den 14 maj 1918, skall, ändå att överlåtelse av fastigheten efter den dagen icke ägt rum, vara underkastad enahanda inskränkning i rätten att avverka annan skog än ungskog, som i 3 § första stycket stadgas i avseende å fastighet, vilken efter sagda dag genom köp, byte eller gåva övergått till annan än föregående ägarens skyldeman i rätt upp- och nedstigande led, syskon eller syskons avkomling.

Ändring i eller tillägg till avtal om upplåtelse av avverkningsrätt skall, i vad därigenom upplåtelsen utsträckt beträffande tiden eller avverkningsområdet eller eljest kommit att omfatta andra träd än det ursprungliga avtalet gällde, anses såsom ny upplåtelse.

5 §.

Vad här ovan stadgas skall ej utgöra hinder för avverkning å område, som är att hänföra till inägor, eller å sådant område i hagmark, som erfordras till betesmark för fastigheten eller därmed sambrukad fastighet samt på grund av markens beskaffenhet är till betesmark lämplig, ej heller för marks uppodling till trädgård, åker eller äng eller användande till byggnadstomt eller annat likartat ändamål.

6 §.

Sker avverkning i strid mot ovan givna föreskrifter eller förordnande, varom i 3 § andra stycket förmäles, eller företages utstämpling eller därmed jämförlig åtgärd för avverkning, som uppenbarligen skulle komma i strid mot samma föreskrifter eller förordnande, som nyss sagts, äger skogsvårdsstyrelsen meddela förbud att å den fastighet, varå avverkning sålunda ägt rum eller planlagts, eller så stor del därav, som skäligt prövas, utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd verkställa avverkning av skog för annat ändamål än fastighetens eller därmed sambrukad fastighets oundgängliga husbehov; dock att förbud, som föranledes av avverkning i strid mot 2 § eller av planläggning av avverkning, må gälla allenast i det förra fallet skog, som i sistnämnda paragraf avses, och i det senare skog, som enligt planen skulle avverkas. Då avverkning på grund av upplåtelse, som i 4 § sägs, föranleder förbud, må detta icke meddelas för annat område än det, som till avverkning upplåtits.

Innan sådant förbud, som i första stycket sägs, varder meddelat, skall fastighetens ägare samt, där avverkning verkställts eller planlagts av annan, jämväl denne beredas tillfälle att yttra sig i ärendet; finner skogsvårdsstyrelsen saken sådan, att den ej kan tåla dylikt uppskov, må den dock meddela förbud tillsvidare och intill dess annorlunda varder förordnat. Skogsvårdsstyrelsen äge ock inhämta utlåtande från i lant-hushållning sakkunnig person såsom lantbruksingenjör, länsagronom eller jordbrukskonsulent, där sådant av förhållandena påkallas.

Förbud, som nu sagts, skall utan hinder av besvär genast träda

7 §.

Den, som icke åtnöjes med skogsvårdsstyrelsens beslut, varigenom förbud mot avverkning meddelats eller sökt tillstånd till avverkning vägrats, äge att däröver hos länsstyrelsen anföra besvär. Rätt till klagan över sådant beslut vare ej till viss tid inskränkt.

8 §.

Då framställning, som i 3 § andra stycket sägs, inkommit från skogsvårdsstyrelsen, förordne länsstyrelsen en skogsstatens tjänsteman att med biträde av två ojävige gode män, vilka av förrättningsmännen utses bland dem, som till ledamöter i ägodelningsrätt eller gode män vid lantmåteriförrättning valde äro, i ärendet verkställa undersökning och däröver avgiva redogörelse.

Där i fall, varom i 7 § förmåles, klaganden påkallar undersökning på marken eller länsstyrelsen eljest finner sådan undersökning vara av nöden, meddele länsstyrelsen öck förordnande, som nyss sagts. Har klagan förts över förbud mot avverkning i fall, då förbudet meddelats innan vederbörande rättsägare haft tillfälle att yttra sig i ärendet, må, ändå att klaganden påkallat undersökning på marken, förordnande om sådan undersökning dock meddelas endast om synnerliga skäl därtill äro.

Över länsstyrelsens slutliga beslut på framställning eller besvär, som ovan avses, må klagan föras i den ordning, som för ekonomimål i allmänhet är stadgad.

Förordnande, som av länsstyrelsen meddelats jämlikt 3 § andra stycket, skall utan hinder av klagan genast lända till efterrättelse. Upphäves förordnande, som nu sagts, vare med stöd därav meddelat avverkningsförbud förfallet.

9 §.

Kostnaden för undersökning, varom i 8 § förmåles, skall utgå av medel, som av skogsvårdsstyrelsen förvaltas. I fall, då undersökningen föranletts av besvär, må dock kostnaden genom länsstyrelsens slutliga beslut åläggas klaganden, om han undersökningen påkallat.

10 §.

Sker avverkning i strid mot meddelat förbud, straffes den, som förbudet överträtt, med böter från och med tjugufem till och med femhundra kronor, och skall det avverkade virket, där det ligger kvar inom

området för avverkningen eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa avverkningen, skyldig att utgiva ersättning med belopp, motsvarande värdet av samma virke. Har efter avverkningen förbudet förfallit eller genom utslag, som äger laga kraft, upphävts, må icke virke dömas förbrutet eller ersättning utdömas, som här är sagt.

Vad nu stadgats i avseende å avverkning i strid mot meddelat förbud skall äga motsvarande tillämpning, där i fall, som i denna lag avses, skriftlig anvisning av skogsvårdsstyrelsen eller eljest enligt dess förordnande lämnats för avverknings bedrivande samt sådan anvisning blivit vid avverkningen åsidosatt, dock att i ty fall frågan, huruvida avverkningen är stridande mot föreskrifterna i denna lag eller förordnande, som i 3 § andra stycket sägs, må oavsett anvisningens innehåll komma under bedömande.

Innefattar avverkning, varom ovan är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall vad förut i denna paragraf är stadgat ej vinna tillämpning; dock skall delägare i samfälld skog eller mark, som vid dylik avverkning tillika missbrukat sin rätt i samfälligheten, hava förverkat vad å honom belöper av det avverkade virket samt, där hans andel i virket undgår beslag, därför utgiva ersättning efter ty här förut är sagt.

11 §.

Rätt att med beslag belägga virke, som skall anses förbrutet, tillkomme allmän åklagare samt de till skogsvårdsstyrelsens biträde anställda tjänstemän, men rätt att utföra åtal äge endast allmänne åklagaren. Har någon av de till skogsvårdsstyrelsens biträde anställda tjänstemän gjort beslag, skall han, så snart ske kan och senast inom fjorton dagar, göra anmälan därom hos allmänne åklagaren.

Varder ej inom sextio dagar, från det beslaget skedde, åtal i laga ordning anställt, vare beslaget förfallet.

12 §.

Virke, som enligt denna lag dömes förbrutet, skall av åklagaren försäljas å offentlig auktion, så kungjord som om auktion å utmätt lös egendom är stadgat. Begär, innan frågan om virkes förverkande slutligen prövats, virkets ägare, att försäljning skall äga rum, eller finner, på anmälan av åklagare, överexekutor, att fara är för virkets förstörelse

eller att kostnaden för dess förvarande skulle bli större än skäligt är, förordne överexekutor, att virket skall säljas i den ordning nyss sagts; och skall i ty fall virkets ägare, där han är känd och inom riket boende, eller, där han bor utom riket men inom riket har känt ombud, som äger för honom mottaga stämning och avgiva svaromål, ombudet genom åklagarens försorg bevisligen underrättas om auktionen minst åtta dagar innan den hålles. Anmälan av åklagare, varom här ovan sägs, skall vara åtföljd av fullständig, av två trovärdige män styrkt förteckning, utvisande virkets mängd och beskaffenhet.

13 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, ävensom genom försäljning av förbrutet virke uppkommen behållning och enligt 10 § utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, fördelas lika mellan skogsvårds-kassan i det landstingsområde och skogsaccisfonden i den kommun, där avverkningen ägt rum.

Försäljes i beslag taget virke innan det dömts förbrutet, skall, till dess frågan härom blivit slutligen avgjord, försäljningssumman ned-sättas i riksbanken på sätt särskilt är stadgat; och skall om sådana medels insättning i bankinrättning vidare gälla vad i 160 § utsöknings-lagen sägs.

14 §.

Saknas medel till fulla gäldandet av böter, vartill någon enligt denna lag fälles, skall förvandling ske enligt allmänna strafflagen.

15 §.

Genom denna lag sker ej ändring i vad lagen angående vård av enskildes skogar innehåller om åtgärder till återväxtens betryggande, dock att förbud mot avverkning, som där avses, icke skall meddelas i fall, då skogsvårdsstyrelsen meddelat sådant förbud efter ty i 6 § här ovan sägs. Såvitt de i nämnda lag i övrigt meddelade bestämmelser strida mot föreskrifterna i denna lag, skola samma bestämmelser icke tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1920, då lagen den 13 juni 1919 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo upphör att gälla, samt gäller till den 1 juli 1921.

Jämlikt äldre lag i ämnet meddelat förbud mot avverkning, som är gällande den 30 juni 1920, skall fortfarande äga giltighet.

Vad den nya lagen innehåller beträffande påföljd av förseelse, som i 10 § sägs, skall i avseende å förseelse, begången under tiden för lagens giltighet, äga tillämpning även efter det lagen i övrigt upphört att gälla.»

Beträffande utredningen i ärendet tillåter utskottet sig att hänvisa till de propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll.

Kungl. Maj:ts förevarande proposition avser att, med vissa ändringar, förläna utsträckt giltighet intill den 1 juli 1921 åt de föreskrifter, som till förhindrande av skogsskövling givits i 1918 och 1919 års lagar om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo.

Utskottet.

Den i ärendet förebragta utredningen synes utskottet hava ådaga lagt nödvändigheten av, att ifrågavarande provisoriska lagstiftning erhåller en förlängd giltighetstid i avbidan på den slutliga lagstiftning i ämnet, som i en nära framtid torde kunna förväntas bli genomförd på grundvalen av skogslagstiftningskommitténs förslag.

Såsom inhämtas av det propositionen bilagda utdraget av statsrådsprotokollet den 20 februari 1920 hava emellertid därutöver flertalet av de i ärendet hörda skogsvårdsstyrelserna framhållit önskvärdheten av, att, i samband med en förlängning av 1919 års lag, vissa ändringar i eller tillägg till densamma vidtagas. En del av de utav skogsvårdsstyrelserna framlagda förslagen har Kungl. Maj:t också upptagit. Sålunda har Kungl. Maj:t föreslagit en förtydligande bestämmelse i 4 § andra stycket om, att viss ändring i eller tillägg till avtal om upplåtelse av avverkningsrätt skall anses såsom ny upplåtelse; en föreskrift i 6 § om att skogsvårdsstyrelserna skola äga meddela avverkningsförbud redan vid planläggning av lagstridig avverkning; en bestämmelse i 10 § om straffansvar för avverkning i strid mot vederbörligen meddelad anvisning; samt slutligen några stadganden i 3 och 8 §§ till skydd för vissa skogar i exponerade lägen. Därjämte har Kungl. Maj:t föreslagit, att i den nya lagens övergångsbestämmelser skall införas en föreskrift om, att jämlikt äldre lag i ämnet meddelade avverkningsförbud, som äro gällande, när den föreslagna nya lagen träder i kraft, skola äga fort-

farande giltighet och sålunda ej anses förfallna, därför att den lag, enligt vilken de meddelats, upphört att gälla.

Utskottet har icke något att erinra mot de sålunda föreslagna tilläggen till 1919 års lag eller mot de jämkningar av formell natur, som föranletts av berörda tillägg.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 april 1920.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtande nr 62.
